

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI
VAZIRLIGI**

**NAVOIY VILOYATI PEDAGOGIK
MAHORAT MARKAZI**

**MILLIY TA'LIM YARATILISHIDA
INNOVATSION YONDOSHUVLAR**

**XALQARO ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA
MATERIALLARI**

T O' P L A M I

Navoiy-2025

Axmedov Ijodbek Narziqul o'g'li	Yangi O'zbekiston taraqqiyotida ijtimoiy-falsafiy g'oyalar transformatsiyasining ahamiyati	484
Kuychiyeva Mo'jizaxon Abdumannobovna	Malaka oshirish jarayonida tinglovchilarning tabiiy fanlar bo'yicha STEM loyihasini o'quv dasturlari natijalari bilan bog'lash	489
Xoldaraliyeva Nargizaxon Baxodirjon qizi	Biokimyo fanlarini o'qitish metodikasi	491
Fayzullayeva Muxlisa odil qizi	Ijtimoiy – iqtisodiy fanlarni o'qitishda innovatsion texnologiyalar	492
Otamurodova Yaxshigul Farxodovna	Muammoli ta'lim texnologiyalarining o'qituvchilarning kasbiy rivojlanishidagi o'rni	495
Siddiqov Sadriddin Shuhratjon o'g'li	Geografiya darslarida google earth dasturidan foydalanishining afzalliklari	496
Narzullayev N.H.	Geografiya darslarida o'quvchilarga ekologik tarbiyaning o'rni va ahamiyati	500
To'rayeva Sayyora Sattorovna	Tarbiya fanini o'qitishda innovatsion texnologiyalarning o'rni	502
Pulotov Abdurayim Murotovich, Rahmonov Ulfat Ubaydullayevich	Tayanch-harakat a'zolarida nuqsoni bo'lgan bolalarga tabiiy fanlarni loyiha ishlari asosida o'qitish	506
Abdullayeva Xidoyat	Biologiya darslarida nostandart topshiriqlardan foydalanish	509
Оллаёров Улугбек Аббасматор ўғли	ОАВ орқали жамоатчилик назоратини амалга оширишнинг ҳуқуқий асослари	512
Umarova Matlyuba Yusufjonovna	Matematika ta'limida foizlarga oid amaliy masalalarni yechish orqali o'quvchilarga milliy qadriyatlarimizni singdirish	516
Xolov D.M.	Fizika ta'limida tatqiqot metodlari va ularning imkoniyatlari	518
Акбаровна Севара Кабилджановна	Русский язык как язык межкультурного общения в современном мире	521
Abdullayeva Muxayyo Iskandarovna	Integratsion yondashuv- ta'lim uzviyligini ta'minlashda muhim omil	523
Пуралиева Парвина Эркиновна	Инновационные подходы: модели обучения "перевернутый класс" и учебном процессе	527
Rahmonova Barnaxon Odilovna	Virtual makondagi gender qarashla	529
Худойбердиева Муазам Зайнобидиновна	Речевая деятельность и целостность языка	532

5-SHO'BA: PEDAGOG-XODIMLARNING KASBIY MAHORATINI OSHIRISHDA UZLUKSIZ METODIK XIZMAT KO'RSATISH MASALALARI

- *Demokratik taraqqiyot va fuqarolik jamiyati;*
- *Iqtisodiy va ijtimoiy barqarorlik*

Yangi O'zbekiston g'oyasining asosiy tamoyillaridan biri inson huquqlari va erkinliklarini ta'minlashdir. Inson huquqlari – har bir fuqaroning shaxsiy, siyosiy, ijtimoiy, iqtisodiy va madaniy sohalaridagi erkinligini kafolatlovchi konstitutsiyaviy qadriyatlar hisoblanadi.

Demak, ijtimoiy-falsafiy g'oyalar transformatsiyasi jamiyat rivojlanishi uchun asosiy tamoyillardan biri bo'lib, u ijtimoiy munosabatlar, siyosiy boshqaruv, iqtisodiy modellar va madaniy taraqqiyotning shakllanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Bu tizim dinamik ravishda o'zgarib, jamiyatning istiqbolini belgilab beradi.

Xulosa sifatida aytish mumkinki, Yangi O'zbekiston sharoitida ijtimoiy-falsafiy g'oyalar transformatsiyasi masalasini o'rganish, mamlakatning strategik rivojlanish yo'nalishlarini belgilashda muhim ilmiy va amaliy ahamiyatga ega bo'lib, jamiyatni boshqarishdagi qarorlarni asoslash, fuqarolik jamiyatini rivojlantirish, milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligini ta'minlash, shuningdek, iqtisodiy va siyosiy islohotlarni samarali olib borishga yordam beradi.

Yangi O'zbekiston sharoitida bu mavzuni o'rganish milliy mafkura, davlat qurilishi, ijtimoiy barqarorlik va rivojlanish strategiyalarini shakllantirishda, milliy g'oya, mafkura va ma'naviyatni mustahkamlash, globallashtirish jarayonlariga moslashish, taraqqiyot yo'lida muvozanatni saqlash hamda yangi avlodni vatanparvarlik va innovatsion fikrlash ruhida tarbiyalash uchun juda muhim hisoblanadi. Chunki, bu izlanishlar asosida kuchli fuqarolik jamiyati, demokratik qadriyatlarga asoslangan barqaror va rivojlanuvchi davlatning g'oyaviy asoslarini barpo etish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risida"gi farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son. <https://lex.uz/docs/6600413>
2. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. Toshkent, O'zbekiston, 2021. – 464 b.
3. Safarova I.O., Abdullaeva MN. G'oyalar falsafasining nazariy-metodologik asoslari. Toshkent: 2012. – B.36
4. Nazarov Q. va boshqalar. "Ijtimoiy falsafa". – Toshkent: O'zbekiston milliy ensiklopediyasi, 2009. – 320 b.
5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. Toshkent, O'zbekiston, 2021. – 464 b.

MALAKA OSHIRISH JARAYONIDA TINGLOVCHILARNING TABIIY FANLAR BO'YICHA STEM LOYIHASINI O'QUV DASTURLARI NATIJALARI BILAN BOG'LASH

*Kuychiyeva Mo'jizaxon Abdumannobovna,
Andijon viloyati PMM dotsenti, p.f.f.d (PhD)*

Annotatsiya. Ushbu maqolada malaka oshirish jarayonida tinglovchilarning tabiiy fan doirasida STEM loyihalarini ishlab chiqish va o'quv dasturlari bilan bog'lash yuzasidan fikrlar keltirilgan.

Kalit so'zlar. STEM, loyiha, tabiiy fan, ijodkorlik, kreativ, tanqidiy fikrlash, texnologiya.

Hozirgi axborot va kommunikatsiya asrida STEM ta'limi mamlakatimiz uchun ham juda muhim bo'lib, o'z vaqtida yetarli bilimga ega bo'lish uchun loyihaga

asoslangan STEM ta'lim dasturlarini ta'lim tizimimizda imkon qadar tezroq tarqatish muhim ahamiyatga ega.

STEM treningi tinglovchilarimizga real muammolarni hal qilish uchun hamkorlik qilish va loyihalar ustida ishlashni o'rganish orqali hayotga tayyorgarlik ko'rishga yordam beradi. STEM ta'lim yondashuvi bilan Tinglovchilarimiz tomonidan qo'lga kiritilgan savol berish, tadqiqot, ixtiro va mahsulot ishlab chiqish ko'nikmalari tufayli o'z maktablarini bitirgan o'quvchilarimizning muvaffaqiyati va mamlakatimiz iqtisodiyotiga qo'shgan hisssasi ortadi. STEM ta'limi - bu tinglovchilarga qaratilgan ta'lim, Tinglovchilarga eng katta hissa ularga XXI asr malakalarini berishdir. STEM darslarida tinglovchilar real muammolarga yechim izlaydilar. STEM ta'lim jarayonida Tinglovchilar real muammolarni aniqlaydilar, o'rganadilar, yechim uchun bir nechta g'oyalarni ishlab chiqaradilar, prototip qiladilar, sinovdan o'tkazadilar, baholaydilar va maqsadlariga erishganlaricha qayta ishlab chiqadilar va qayta baholaydilar. Mamlakatimizda deyarli har bir sohada savol-javob qiluvchi, tadqiqotchi, ishlab chiqaruvchi va ixtiro qiladigan shaxslarga ehtiyoj bor. Bizning o'qituvchilarimiz tinglovchilari haqiqiy muammolarni hal qilishlari uchun so'rov, tadqiqot va ixtirolarga asoslangan STEM ta'lim loyihalarini ishlab chiqish uchun o'qitilishi kerak. Fan, texnologiya, muhandislik (kasbiy kurslar), matematika o'qituvchilari o'rtasida onlayn va yuzma-yuz almashish muhitlari ta'minlanishi kerak. STEM ta'limi bilan bog'liq yaxshi loyihaga asoslangan o'quv faoliyati o'qituvchilar orasida ommalashishi kerak.

STEM loyihasiga tayyorgarlik guruhidagi o'quvchilaringiz bilan, kerak bo'lganda, maktabingiz yoki boshqa maktablaringizdagi o'qituvchilardan yordam olishingiz va loyiha mavzusi fan, texnologiya, muhandislik va matematika ta'lim dasturlari yutuqlarini STEM fanlaridan qaysi birini qo'llab-quvvatlayotganini quyida keltirilgan analiz orqali bilib aniqlang.

FANLAR (fizika, kimyo, biologiya va h.k.) KURS NATIJALARI (bosqichlari keltiriladi).

Ushbu bosqichda siz STEM loyihangizni San'at va ijtimoiy fanlar yutuqlari bilan ham bog'lashingiz mumkin.

Sizning STEM loyihangiz fan, texnologiya, muhandislik va matematika yutuqlari bilan bog'langanligi sababli, sizning loyiha guruhingizdagi o'quvchilaringiz loyihani amalga oshirish jarayonida qaysi kurs mavzularini o'rganishlari kerakligini oldindan tushunishib, ular o'zlarining mehnatlari tufayli rivojlanadigan ko'nikmalar borasida dastlabki ma'lumotlarga ega bo'lishadi. Fan Qushlarning yashash muhitida zarur bo'lgan issiqlik, yorug'lik va namlik miqdori, Qushlarning kunlik ozuqaviy ehtiyojlari Muhandislik Kodlash to'plamlari, quyosh panellari, mobil telefon, robot komponentlari, sensorlar va boshqalar. qushxona ichiga joylashtiriladigan elektron qurilma, robot va hokazolarni birlashtirib, loyihalash, ishlab chiqarish va dasturlash San'at Ranglar, shakllar, ob'ektlar va to'qimalardan foydalangan holda hadiy ish orqali qush uyini vizual va estetik jihatdan rivojlantirish STEM loyihasi Aqli Qushlar Uyi Matematika Texnologiya Quyosh panellari, issiqlik namligi, yorug'lik, masofa va boshqalar bilan elektr energiyasini ishlab chiqarish, sensorlardan foydalanish Qushlarning issiqlik, yorug'lik, namlik, kunlik ovqatlanish ehtiyojlari o'rtasidagi matematik formulalar va funksiyalarni aniqlash. Ijtimoiy fanlar Aqli qushxonaning jamiyatimiz hayotiga qanday foydasi berligini tushunish va uni qonunga muvofiq rivojlantirish STEM loyihasining fan, texnologiya, muhandislik, matematika kurslari mavzularini tahlil qilish natijalari talabalarga STEM loyihalarining maqsadlari va ish bosqichlarini aniqlashga yordam beradi.

Bugungi mamlakatlarning tizimida o'quvchilarning; ishlab chiqaradigan, iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishga hissa qo'shadigan va 21- asr ko'nikmalariga ega bo'lgan shaxslarni etishtirishga qaratilgan. Zamon talablari va texnologiya rivojlanishi bilan fikrlaydigan, savol beradigan, izlanuvchi va ixtiro qiladigan talabalarga ehtiyoj kundankunga ortib bormoqda. Shu sababli bugungi STEM ta'limi talabalarga fan, texnologiya, muhandislik va matematika fanlari bo'yicha olgan nazariy bilimlarini amaliyotga, mahsulot va innovatsion ixtirolarga aylantirish qo'shilmoqtadir. Imkonini beruvchi ta'lim dasturiga Biz "STEM ta'limi bo'yicha o'qituvchilar uchun qo'llanma" siz, hurmatli o'qituvchilarimiz uchun maktablaringizdagi savollar, tadqiqotlar va ixtirolarga asoslangan STEM ta'limini joriy etishni qo'llab-quvvatlash uchun manba bo'lishini kutamiz. Ehtiyojlari har kuni yangilanib turuvchi dinamik ta'lim tizimimizni zamon talablariga mos ravishda rivojlantirish, real hayot muammolarini hal qilish uchun qanday savollar berishni bilish, STEM ta'limi bo'yicha o'qituvchilar uchun qo'llanmani ishlab chiqish, loyihalashtirish va qabul qilish, ixtiro qilishga qodir avlodni voyaga yetkazish orqali o'z oldiga qo'ygan maqsadlar sari dadil qadamlar bilan mamlakatimiz taraqqiyotiga hissa qo'shish maqsadida tayyorlangan.

Foydalangan adabiyotlar

1. Куйчиева М.А., Биология фанини ўқитувчи фахрлари бажанишларининг ўрни ва аҳамияти // Замонавий таълим илмий-амалий оммабоп журнал —Тошкент, 2019. №5(78) -Б. 34-37 б.
2. Куйчиева М.А., Табiiй фанлар ўқитувчиларининг компетенция ва касбий лаёқатини ривожлантириш масаллари // Тошкент Давлат Педагогика Университети Илмий ахборотлари илмий-пазари журнал ISSN 2181-9580, 2021й, 1-сон. 53-57 б.
3. Куйчиева М.А., Use of Interdisciplinary Relationships In The Formation Of Competences In Biology Students // CONVERTER 2021 www.converter-magazine.info 485-489 б.
4. Куйчиева М.А. // Organization of Experimental Works on the Development of Professional and Methodical Competence of Future Biology Teachers // Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching. Open Access, Peer Reviewed Journal. 2022. 5 February ISSN (E): 2795-739, 19-21b.
5. Куйчиева М.А., J.Оmmarona. Development of Professional and Methodical Competence of Future Biology Teachers in Extracurricular Activities // Web of Scientist: International Scientific Research Journal 2022. March 25 th,2022. ISSN:2776-0979, 113-117 b. (№12. SJIF:IF-7.565)

BIOKIMYO FANLARINI O'QITISH METODIKASI

*Xoldaraliyeva Nargizaxon Baxodirjon qizi,
Andijon PMM o'qituvchisi*

Annotatsiya. Ushbu maqolada biokimyo fanini o'qitish jarayonini rivojlantirish, kompetensiyasi hamda texnologik yondashuvlar asosida o'qitish metodikasini takomillashtirish, ilg'or xorijiy va milliy tajribalar asosida bo'lajak mutaxassislarning fan nuqtai nazaridan tayyorgarligini rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Kalit so'zlar. Biologik jarayonlar, kimyoviy xodisalar, muloqot, hamkorlikda ishlash, ta'lim metodlari, texnologiya.

• Biokimyo – biologik jarayonlar va organizmlar faoliyatining kimyoviy asoslarini o'rganuvchi fan. U biologiya va kimyo sohalarini orasidagi ko'prikn tashkil etadi.